

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2008/2009
Semestrul I

I. Informații generale despre curs

Titlul disciplinei: Introducere în istoria antică a României
Codul: HIR1102
Numărul de credite: 7
Locul de desfășurare: Amfiteatru, str. A. Iancu, nr. 11
Programarea în orar:

II. Informații despre titularul de curs

Prof.univ.dr. Mihai Bărbulescu
mihbarb@yahoo.fr tel. 0264-598731
audiență: miercuri, orele 14-16, str. A. Iancu, nr. 11, cam. 216

III. Descrierea disciplinei

Partea a II-a a cursului Introducere în istoria antică (veche) a României (7 lecții) prezintă sintetic evoluția istorică a teritoriului României de la intrarea unor regiuni istorice în Imperiul Roman (sfârșitul sec. I d. Hr. pentru Dobrogea, respectiv de la anul 106 pentru Dacia romană) până la finalul mileniului I. Se urmărește o introducere a studentului în problematica esențială a primului mileniu: receptarea civilizației clasice pentru teritoriile care au făcut parte din Imperiul roman și romano-bizantin, influența acestei civilizații asupra celorlalte spații, urmările etnice, sociale și lingvistice și desfășurarea acestor procese până în sec. X. Accentul se pune pe înțelegerea proceselor istorice de mare complexitate (romanizare, relații interetnice daco-romane, relații între romanici și alogeni), cu referiri la evoluțiile similare europene. Ținând seama de dublul scop al pregătirii și formării studentului unei facultăți de istorie, pentru o viitoare carieră didactică și/sau științifică, în afara dobândirii informației esențiale, cursul (și seminarul aferent) atrage atenția asupra „câmpurilor” în care se desfășoară cercetările moderne, cu rezultatele lor, și asupra direcțiilor de cercetare deschise.

IV. Bibliografia obligatorie

Istoria Românilor, II. Daco-romani, romanici, alogeni (sub red. D. Protase, Al. Suceveanu), Ed. Enciclopedică, București, 2001
M. Bărbulescu, *Dacia Felix*, în M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*, Ed. Enciclopedică, București, 1998 (sau Ed. Corint, București, 2002; sau ed. II: Ed. Corint, București, 2003)
M. Bărbulescu, *De la romani până la sfârșitul mileniului I*, în *Istoria Transilvaniei, I* (coord. I.A.Pop. Th. Năgler), Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2003, p. 137-197
C.C. Petolescu, *Dacia și Imperiul roman*, București, 2000
Al. Suceveanu, Al. Barnea, *La Dobroudja romaine*, București, 1991
Atlas-dicționar al Daciei romane (coord. M. Bărbulescu), Ed. Tribuna, Cluj-Napoca, 2005

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional

Atlas-dicționar al Daciei romane (Hărți, ilustrație proiectată), Lecții practice în Muzeul de Istorie al Transilvaniei Cluj-Napoca (în cadrul seminariilor)

VI. Planificarea

1. Introducere în partea a doua a cursului *Istoria antică a României*. Trăsăturile generale ale perioadei. Probleme de istoriografie și metodă. Înglobarea Daciei în Imperiul roman. Dacia – provincie romană. Administrația. Fiscul.

Bibl. Hărțile și vocile aferente tematicii din *Atlas-dicționar al Daciei romane* (coord. M. Bărbulescu), Ed. Tribuna, Cluj-Napoca, 2005; M. Bărbulescu, *Dacia Felix*, p. 50-91; C.C. Petolescu, *Dacia și Imperiul roman*, București, 2000.

2. Armata romană în Dacia. Organizarea. Sistemul defensiv. Rolul armatei romane, relațiile cu administrarea provinciilor, aportul economic, social, cultural.

Bibl. Hărțile și vocile aferente tematicii din *Atlas-dicționar al Daciei romane* (coord. M. Bărbulescu), Ed. Tribuna, Cluj-Napoca, 2005; M. Bărbulescu, *Dacia Felix*, p. 50-91; *Istoria Românilor, II. Daco-romani, romanici, alogeni*, Ed. Enciclopedică, București, 2001, p. 99-136.

3. Istoria politică a Daciei romane. Relațiile cu lumea „barbară”. Războaiele marcomanice. Războaiele carpice. Sfârșitul epocii romane imperiale în Dacia.

Bibl. M. Bărbulescu, *Dacia Felix*, p. 50-91; *Istoria Românilor, II. Daco-romani, romanici, alogeni*, Ed. Enciclopedică, București, 2001, p. 73-98; C.C. Petolescu, *Dacia și Imperiul roman*, București, 2000.

4. Economia romană. Producția și comerțul. Populație și societate. Autohtonii. Colonizarea. Structuri sociale.

Bibl.: *Istoria Românilor, II. Daco-romani, romanici, alogeni*, Ed. Enciclopedică, București, 2001, p. 137-158, 169-218. C.C. Petolescu, *Dacia și Imperiul roman*, București, 2000

5. Civilizația și cultura romană (arhitectură, artă, religie; situația lingvistică). Evoluția istorică a teritoriilor vestice, nord-vestice și estice ale României („dacia liberi”, costobocii, carpii) în sec. II-IV.

Bibl.: Hărțile și vocile aferente tematicii din *Atlas-dicționar al Daciei romane* (coord. M. Bărbulescu), Ed. Tribuna, Cluj-Napoca, 2005; M. Bărbulescu, *De la romani până la sfârșitul mileniului I*, în *Istoria Transilvaniei, I* (coord. I.A.Pop. Th. Năgler), Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2003, p. 178-180.

6. Dobrogea romană și romano-bizantină. Structuri de civilizație. Istorie politică, militară, culturală. Creștinismul în Dobrogea și la nordul Dunării de Jos.

Bibl.: Al. Suceveanu, Al. Barnea, *La Dobroudja romaine*, București, 1991; M. Bărbulescu, *De la romani până la sfârșitul mileniului I*, în *Istoria Transilvaniei, I* (coord. I.A.Pop. Th. Năgler), Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2003, p. 185-188..

7. Evoluția teritoriilor de la nordul Dunării de Jos în sec. IV-X. Romanici și migratori. Apariția popoarelor romanice și a limbilor neolatine – un proces european. Cazul Daciei.

Bibl.: M. Bărbulescu, *Dacia Felix*, în M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*, Ed. Enciclopedică, București, 1998 (sau Ed. Corint, București, 2002; sau ed. II: Ed. Corint, București, 2003); M. Bărbulescu, *De la romani până la sfârșitul mileniului I*, în *Istoria Transilvaniei, I* (coord. I.A.Pop. Th. Năgler), Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2003, p. 180-185, 188-197.

VII. Modul de evaluare

Prezența și activitatea la seminarii: 0-2 puncte; Lucrarea scrisă de seminar: 0-2 puncte; Examenul final (probă orală): 0-5 puncte; punct din oficiu; total: 10 puncte (corespunzător notei 10 la partea a II-a a cursului). Se face media aritmetică între notele obținute la cele două părți ale cursului, cu condiția obținerii notei 5 la fiecare parte. Se repetă examenul doar la partea unde nu s-a obținut nota de trecere.

VIII. Detalii organizatorice

Prezența la seminarii este luată în calculul notei finale. Lucrarea scrisă de seminar este obligatorie. Lucrările plagiate (inclusiv de pe Internet) duc la pierderea posibilității de prezentare la examen.

IX. Bibliografia opțională

Bibliografia prezentată în:

Istoria Transilvaniei, I (coord. I.A.Pop. Th. Năgler), Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2003, p. 338-340 (secțiunea *De la romani la sfârșitul mileniului I*).